

Лісты да свету

Філіп Людвік Чэх

Салідарнасць

На тлустым масляку сядзіць слімак —
ты з гідлівасцю скідваеш яго пальцам.
А ён тут значна раней за цябе —
Ранкам ты яшчэ не ведаў,
што возьмеш ровар і паедзеш у лес.

Ён месяцамі поўзаў па пахім міцэллі,
натыкаючыся на шматлікія пасткі:
вострыя краі бляшанкі,
пустой бутэльні
і яшчэ мухамора.

Ты сыты з—за стала падняўся
і праз паўгадзіны дабраўся.

У свеце няма ані справядлівасці,
ані салідарнасці
паміж чалавекам і слімаком.

Урок паэзіі

Сёння мы напішам верш
Сядайце
Раскрыйце сшыткі

Пачніце з першай літары
Пераходзьце да слова
Потым цэлага сказа
Гэта радок

Не спяшайцеся
Вы маеце час
Ніхто гэтага не чакае

Калі скончыце
Па завяршэнні
Закрыйце сшыткі

Адшукайце ў сабе сілу
Мудрасць пакору
Каб ні ў якім выпадку
Не чакаць

Мая новая доктарка першага кантакту

Маладая
Худая
З вузкімі
Вуснамі
Халодная як
Свердзел
Стаматолага

Яна гаворыць з—за стала
Я пакуль вас не ведаю
Але вы ў бальнічным
Узросце

Таму раней
Ці пазней
Мы знойдзем
Штосьці

Бледнае труннае
А з пашчы ейнага прынтару
Выпаўзае даўжэзны язык
Накіраванняў
Доўгі быццам
Пахавальнае
Шэсце

А калі нічога не знойдзем цяпер
Дадае яна
Я хацела б з вамі сустрэцца
У ліпені

Пераклад з польскай Алеся Емяльянава–Шыловіча

Пауліна Мацеюк

ненароджанаму (най)

я не надта ведаю
як ты мог змяніць
маё жыццё
тупатам маленькіх ступачкоў

пакутуючы ад бяссоння
думаю
што лепш было б прабавіць ночы
каля твайго ложка

шукаю твой твар
на вясновай праходцы
чую смяшок
між дрэў у парку

але ж ты не адважыўся
ушанаваць мяне сваім
нараджэннем

мае лісты да свету
закрытыя ў камодзе
у спальні з левага боку
пад акном
лыпаюць вокам
незабрытаных слоў
з недазамкнутаю шуфляды

чакай
паветракруту

я сама ў сабе
двухяйкавае блізнё
наіўна рамантычная ксяндзоўна
бунтоўны разбуральнік
людскіх чаканняў

яснавокі хлопец
які жыве крамольнікам
з уласнай волі

цяжка жыць моташна
калі столькі мяне
ўва мне

Пераклад з польскай Алеся Емяльянава–Шыловіча

Марыя Ванда Пятшэля

Да глыбіні неба

Поўняй краявіду жыцця
Захапляюся на закаце
І не кармлю маю душу
Сerpентынамі ўражанняў
Шматкамі расчуленасці
Вузельчыкамі маўчання
Не прасую і не прыгладжваю
Але штодзённа цярпліва
Даглядаю кожную высушаную
Зморшчынку сэрца
А можа знойдзе яшчэ
Кветку размарыну
У найвышэйшай глыбіні неба

Снежаньскі анёл

Час кароткі зімовы
Серадовы суботні золак
Труба кліча
Снежаньскі Анёл вядзе
Да Адвэнтавай Маці
Шматгалоснае слаўся
Прысядае на промні святла

Ператварае цішыню
Я чую Цябе Мой Божа
Чую

Чэрвеньскі Анёл

Заплакала неба
Над Свяцілішчам
Гарызонт асвятліла вясёлка
Чэрвеньскі Анёл пільнаваў
Каб людзі як тыя лясныя званочки
Не залюбаваліся толькі сабой
Не зрывалі штучнай папараць-кветкі

Збіраю промні сонца ў флакончык вачэй
Наізваю аблогі на ўспаміны
Пра чэрвень што губляецца ў ліпені

Пераклад з польскай Катажыны Канчэўскай

Элігіуш Дымоўскі

ты думаеш, так лёгка ўвесь гэты цяжар несці
што мосціш мне на плечы
нязвычайна парой

ўсё ж такім чынам — веру —
ты хочаш не зняважыць
але з любові збавіць
мне душу —
Божа мой!

Вялікі пост 2013

у дарозе да Эмауса

ці сапраўды патрэбныя былі
так бязлітасныя пакуты
каб усё чалавецтва змясцілася ў іх
вырванае з грахоў

якой сілай ізноў прамовіш сёння
каб у моры пытанняў
праўда перамагла

Вялікдзень 2015

Тым, каго калі-небудзь абурыў

мой Божа
столькі ласак
а ўдзячнасці аніякай

столькі сонца
а ўсё ж увесь час у цемры

й яшчэ тыя цвікі
што нашу ў кішэні
каб Цябе прыбіць да
крыжа

Пераклад з польскай Катажыны Канчэўскай

Уршуля Гершан

Размова з папярковым матыльком

Што распавесці табе пра свабоду? Я бяскрылая
птушка Мае крылы вырастаюць ува сне але
світанне адцінае іх адным ударам Не пытай мяне

пра свабоду Я за мурам чырвонага дня пасярод
Яго звычайў і іх логікі У клетцы
Слабага цела ў лабірынце крывое праўды

Але я скажу табе што гэта за свабода Гэта
смуток нездзяйснення Я пакажу табе што
такое свабода...

Раскрываю далоні... Ляці!

Жанчына якая мусіць памерці
яшчэ не верыць у гэта

Расчэсвае валасы
падазрона пазірае ў люстэрка
Хвілінку аглядае кляймо смерці
на сваёй худой шыі

Як прыязная чароўная птушка
сэрца сядзе ёй на плячо
Яна лашчыць яго спакойным дыханнем
і накладае на твар макіяж

Паволі пад сляямі пудры
чэзне шэры неспакой
Жанчына ўсміхаецца
знае што цяпер нічога не станеца

Прынамсі не можа памерці
з пафарбаванымі вуснамі

Дасвеце

Кармінавае неба
мае рот
уваткнутая ў срэбныя фіранкі валасоў
брошка
Ільсніцца
як маяк марскі
кліча

Зямля ўжо не носіць
такая чужая

Фіялетаваы паясы зор
выглядаюць
бяспечным пераходам

*Пераклад з польскай Алеся Емяльянава–
Шыловіча*

Марта Фатыга

стварэнне

*І ўбачыў Бог усё, што ён стварыў;
і было яно вельмі добрым.
(Быцця 1,31)*

ты стварыў нас
Божа
на шосты дзень
з гліны
што тлумачыць
нашы шматлікія заганы
і
закарузлыя сэрцы

усё ж гліна —
не высакародныя камяні!

ты стварыў нас
з уласнай
перманентнай
слабасці
любаві
веры

але загінем мы
ад уласнай рукі

у разлітым блакіце
зрэнак
таплю смутак

спатыкаюся
аб словы
і падаю ў нездзяйсненне

* * *

рэтраспекцыя мінулага
вылечвае
абшарпаныя сны
з—над грані

а будучыня
мае ўласныя
коды доступу

жыві!
лёс заўжды
ўсміхнецца

няхай часам
праз зубы

Пераклад з польскай Катажыны Канчэўскай

*Сучасныя проза і паэзія Польшчы прадастаўлены старшынёй Таварыства сяброў Падляшша
ў Бяла-Падлясцы Гжэгажам Міхалоўскім, шматгадовым сябрам часопіса «Маладосць»,
якому выказваецца тут вялікая падзяка.*

Maladost-Smile № 1 — гэта першы
электронны нумар часопіса «Маладосць»,
у якім сабраны толькі гумар —
такі, якім ён быў
у розныя дзесяцігоддзі
не толькі на старонках выдання,
але і ў рэдакцыйных кабінетах,
як выглядаў на карцінках
і гучаў у рэальным, даўно
і не вельмі мінулым, жыцці.
Вас чакаюць не толькі ўсмешкі,
але і сякія-такія адкрыцці.

Праект «МАЛАДОСЦЬ-Unlimited» даступны для чытача
ў фармаце .pdf праз падпіску на belpressa.by і праз сайт zviazda.by.

МАЛАДОСЦЬ-Smile
Індэкс: 74957_S1
Кошт аднаго нумара: 2 рублі

Зоф'я Кульгаўчук

Праз шлях залежнасці

Пятніца, 01.12, 0:09

Касяк. Гэта ўсяго толькі самакрутак, запоўнены сушанай канаплёю з дадаткам тытуню. Я ведаю, што прымаю. У прынцыпе, толькі дзеля гэтага і прымаю. Зацягваюся і дазваляю дрэні разліцца па лёгкіх. Доўгую хвіліну выпускаю дым на волю. Ён уцякае з маіх вуснаў разам з надзеяй ужо каторы раз за суткі. Узіраюся ў маіх знаёмых. Рагочуць з нейкай дзеўкі, якая душыцца, зацягваючыся сваім першым касяком. Я таксама распываюся ва ўсмешцы, аднак не выдаю ніводнага гуку. Памятаю сваю першую зацяжку. Тыдзень пасля смерці бацькі, калі маці п'яная спала, мяне злавiлі гэтыя iдыёты, якія зараз з'яўляюцца маімі знаёмымі. Касяк для пазбягання штодзённых праблем — гэта безнадзейная справа. Мне здаецца, што калі я першы раз працягнула руку, ужо бачыла, якое гэта лайно. Аднак менавіта ў той дзень я прайграла ў барацьбе, а цяпер кручуся ў бляску ўласнага ценю.

Уздыхаю і ўстаю. Як толькі я раблю першы крок, пачынаю адчуваць вынікі сваіх дзеянняў. Смех знаёмых у адну хвіліну перастае мяне раздражняць, і цяпер яны мне здаюцца смешнымі. Свет перад вачыма пачынае круціцца, калі праціскаюся праз тлум да кухні. Нечая далонь задзірае мне спадніцу. Спрабую супакоіцца. Удых. Выдых. Стаю і дыхаю, калі спадніца iзноў пад'язджае ўверх. Не магу стрымацца і даю па твары iдыёту, які парушыў маю асабістую прастору. Адрэналін, разбуджаны касяком, дае пра сябе ведаць. Абцягваю спадніцу і выкручваю руку ўпітаму мужчыну. Мужык смярдзіць потам і алкаголем. Здзіўлены маёй рэакцыяй, ён не бароніцца ад выкручвання рукі.

— І каб я ніколі цябе тут не бачыла, — шыплю і іду ў кухню. Адчуваю, як мае ногі паволі мякчэюць. Адчуваю, як халодная вада супакойвае мяне. Заплюшчваю вочы і глыбока дыхаю. Раптам мяне накрывае стомленасць. У адну хвіліну шчаслівую цішыню перапыняюць крокі гаспадара.

— Луцыя! Як прыемна цябе бачыць! — кажа Дэрык і спрабуе мяне абняць.

— Прабач. Але ўжо больш за год табе няможна да мяне дакранацца, — кажу я ўцякаючы.

— Ой, супакойся, — бянтэжыцца, аднак праз імгненне зноў прыклеівае ўсмешку да вуснаў.

— Як бавішся?
 — Я абкураная, чувак.
 — Хіба сапраўды абкураная. Мною, — міргае. Толькі парушваю вачыма.
 — Мне трэба пакой. З ключом, — пераходжу да справы.
 — О, калі ласка... А навошта?
 — Ён мне вельмі патрэбны, каб перажыць гэтую ноч.
 — Пасля цябе трэба будзе дэзінфекаваць ложка?
 — Я пускаю сліну, таму зможаш сабраць маю ДНК, якой праз пару гадоў не будзе цаны!
 — Згода. Гасцеўня? — пытаецца выскаляючыся.
 — Гэта другі справа? — звужаю вочы.
 — Так.
 — Добра, — згаджаюся я. Дэрык дае мне ключ, а я кажу яму «дабранач» і сунуся ў пакой. Як толькі зачыняю дзверы на ключ, кідаюся на ложка і адлятаю, заходзячыся ад смеху. Сон лепшы, чым самакруткі.

Субота, 02.12, 13:24

Адчуваю, як ядавіты вуж запаўзае мне ў вуха і дастае да галавы, кусаючы мяне балюча. Расплюшчваю вочы і енчу, пераварочваючыся на бок. Хапаюся за галаву і павольна ўстаю. На тумбачцы ляжыць прыгатаваны піралгін і шклянка вады. Усміхаюся, бачачы гэта. Уваходжу ў залу і сядваю на канапе побач з Дэрыкам.

— Магу запаліць касяк? — пытаюся.

— А навошта табе гэта? На цябе ж гэта ўжо нават не дзейнічае. Што яно табе нібы дае? — пытаецца ён, глядзячы тэлевізар.

Ён не разумее. Гэта дае мне хоць хвіліну спакою. Тады я перастаю так напружана думаць. Акрамя таго, у мяне няма залежнасці, я магу ў любы момант кінуць.

— Адчапіся, дазволь.

Хлопец маўчыць, вагаючыся, у выніку ківае галавой. Дастану фільтр з картоніка і склейваю скрутачак для марыхуаны.

— Можна? — пытаецца Дэрык. Я гляджу на яго, як на ідыёта. Ён заўсёды просіць.

— Ты хіба з мяне смяешся... Ці ты не ведаеш, што гэта за дрэнь?!

Сябар смяецца, але і далей не адводзіць позірк ад мігаючага экрана тэлевізара.

— Мне не дазваляеш, але сама пры мне зацягваешся. Луцыя, табе не здаецца, што гэта эгаістычна?

Ён не ведае, навошта я палю гэта лайно. Не разумее, што мяне гэта разбурае знутры, але і з ім будзе тое самае. Ён не ведае, як доўга я пераконваю сябе, што магу ў любы момант кінуць. Я ведаю, што гэта апусціць яго на дно.

Зацягваюся і пачынаю глядзець разам з Дэрыкам нуднае спартыўнае інтэрв'ю. Ужо праз хвіліну я перастаю думаць пра вяртанне дадому. Я не заганняюся па заўтрашнім дні. Не цікаўлюся маці. Мяне хвалюе толькі цяперашні спакой. Я зацягваюся яшчэ раз, заплюшчваю вочы і адкідаю галаву назад.

— Дык што, можна мне? — ізноў пытаецца сябар. Яго вочы пабліскваюць праз мігценне тэлевізара.

— Гэта знішчыць цябе, — адказваю я. Сябар адрывае позірк ад экрана і першы раз за час гэтай размовы глядзіць на мяне.

— Луцыя, цябе гэта ўжо знішчыла.

Дадому я вяртаюся ўся потная. Калі кідаю позірк на люстэрка, вітаюць мяне налітыя крывёю вочы. Я ўздыхаю і выходжу ў залу. Маці спіць у кучы шклянак з—пад піва, смярдзючага адзення і бутэлек з—пад гарэлкі. Бачу, што без прыбірання сёння не абыдзеца, але цяпер мяне гэта не хвалюе. Я чую, што яна прачынаецца, і паціху сыходжу. Я ўваходжу ў свой пакой цалкам раздражнёная. Калі маці зараз прачнецца пасля бадун, то не ўбачыць, што я штосьці прымала. Тры гады мне ўдавалася трымаць гэта ў таямніцы, атрымаецца і сёння.

— Луцыя! — крычыць маці. Затрымліваю дыханне, хоць ведаю, што не павінна. Я магла б пакласціся і зрабіць выгляд, што сплю, аднак яна чуе кожны крок. Таму дазваляю пагуляць у маўчанку.

— Луцыя! — крычыць яна ізноў. Стараюся захоўваць цішыню, аднак раптам уся гэта сітуацыя пачынае мяне забаўляць. Яна п'яная, я — пад кайфам. Маці з дачкой. Відаць, што сям'я. Пачынаю рагатаць. Ужо не схаваю сваёй адсутнасці.

— Луцыя, злазь да мяне! Зараз жа!

Мяне накрывае смех, прыгладжваю блузку і сыходжу ўніз да маці.

— Прынясі мне вады, — кажа яна, нават не гледзячы на мяне. Я прыношу ёй шклянку, молячыся, каб яна на мяне не зірнула. Маці бярэ ад мяне напой і крывіцца. Бадун. Я бачу, што галаўны боль раздзірае яе знутры. Я б хацела, каб боль выціснуў з яе ўсе сілы, аднак бачачы яе ў гэтакім стане, маё сэрца лагаднее, і я нясу ёй таблетку паралгіну. Калі маці прыняла лекі, я адыходжу. Але яна кажа:

— Дзякуй.

Здзіўленая яе словамі, я незнарок паварочваюся. Тры гады я не чула ад яе слоў удзячнасці ці просьбы. Яна заўсёды толькі загадвала. Тады яна бачыць мае вочы. Імгненне маўчыць. Сітуацыя ізноў пачынае здавацца камічнай. Я смяюся.

— Ты нешта прымала? — пытаецца. Я пачынаю смяяцца гучней. Ну... віншую з праніклівайсцю, мамачка!

— Не.

— У такім разе, як растлумачыш налітыя крывёю вочы?

— Складаная ноч. Экзамены падціскаюць, а я з Дэрыкам усё яшчэ адстаю па матэрыяле, — з нявіннай усмешкай адказваю я.

— Што цябе так забаўляе?

— Узгадала жарт, які мне раскажаў Дэрык, — ілгу зноў. Маці шчырыць вочы, калі я пасылаю ёй шырокую ўсмешку. Стараюся не выбухнуць смехам ізноў, аднак з кожным імгненнем гэта ўсё цяжэй.

— Ідзі ўжо, — кажа, а я кланяюся і бягу па сходах у бок пакоя. У момант, калі дзверы зачыняюцца, я пачынаю хрыпець і гучна рагатаць. Праз хвіліну смех змяняецца плачам. Я яшчэ не ведала, што гэта апошні без пачуцця віны кайф.

Нядзеля, 03.12, 11:00

Касцёл Караля Хрыста — геніяльны будынак, асабліва звонку. Імша. Калі б не было так холадна на вуліцы, напэўна, я б паразгледвала яго, аднак, выбіраючы цяпло, мушу задаволіцца ім ўнутры. Нідзе не можна даць такога ходу думкам, як падчас імшы. Я шкадую, што ўжываю наркатыкі, але толькі яны дапамагаюць мне вытрымаць. Я адчуваю, што іх дапамога мае таксама і дрэнны бок. Да гэтай пары я думала, што кантралюю гэта, але цяпер... Снеданне, абед і вячэра. Як мінімум, тры разы я дазваляю сабе адчуць унутраную лёгкасць. Толькі вось думаю, калі гэта адзін самакрутак у два дні ператварыўся ў тры на дзень.

Серада, 06.12., 10:00

— Прывіт, Луцыя! — крычыць мне Дэрык з іншага канца калідора. Я адчуваю, што са мной штосьці не так. Раніцай я прыняла толькі палову порцыі і адчуваю голад і пякучую патрэбу ў траве. Аднак да абедзеннай порцыі яшчэ пяць гадзін.

— Прывітанне, — паўтарае сябар, стоячы побач. Я сціскаю кулак і шыплю ў адказ.

— Штосьці не так?

Абмінаю Дэрыка і хутка праходжу па калідоры. Я пачынаю бегчы і далятаю да дзвярэй школьнай прыбіральні. Пацеючы, выганяю дзяўчат адтуль. Яны здзіўлена глядзяць на мяне і не рухаюцца з месца.

— Валіце!

— Эй, дзяўчо, супакойся, — кажа адна з іх. Яна падаецца мне знаёмай, аднак наркатычны голад вельмі моцны, і я б'ю яе па твары. Дэзарыентаваная, я хвіліну пазіраю на свой кулак і выбягаю з памяшкання. Ля ўваходу ў мужчынскую прыбіральню мяне хапае Дэрык.

— Луцыя, што з табой робіцца? — пытаецца ён. Я не адказваю. Вырываюся і ўлятаю ў мужчынскую прыбіральню. Зачыняюся ў адной з кабінак. Выкідаю на падлогу ўсё, што ў маім запlechніку. Хутка я знаходжу тое, што шукала. Адчуваю, як блішчаць мае вочы. Я дастаю белы парашок. Стараюся роўна рассыпаць наркотык па плітцы, аднак далонь трасецца і стварае крывыя сцежачкі. Я чую, як нехта барабаніць у дзверы. Не пераймаючыся гэтым, я нахіляюся ўперад.

— Луцыя! — крычыць Дэрык. Зацягваюся амфетамінам.

— Адчыні дзверы! — выдыхаю і ізноў нахіляюся да падлогі.

— Я ведаю, што ты там робіш і да таго ж ведаю, навошта, — кажа ціха.

Ён нічога не ведае. У яго шчаслівая сям'я, ён мае што есці і добра вучыцца. У яго гарантаваная светлая будучыня.

— Луцыя... — ён спрабуе ізноў. Я раблю зацяжку. — Ты залежная.

Падчас гэтых слоў я хутка падымаю галаву і б'юся аб унітаз. Я не адчуваю болю. Не чую ніякіх гукаў. Адзінае, што я адчуваю, — гэта моц слоў Дэрыка.

— Я залежная!

Ён не мае рацыі, я не магу быць залежнай. Не я і не ў наркотыках. Я ж не дурная, я кантралюю гэта. А можа, аднак, кантролю няма... можа я залежная? Што калі Дэрык мае рацыю? Як я з гэтага выйду? Не, не, не... супакойваюся. Я не залежная. Голас у галаве нагадвае мне, чаму я ў прыбіральні і ізноў вагаюся. Я прыбегла сюды, таму што адчула непадпарадкаваную патрэбу ўжывання наркотыка. Так не павінна быць, калі я гэта кантралюю. Адчуваю падступаючыя слёзы і нарастаючы ком у горле. Глытаю сліну.

— Выйдзі адтуль.

— Луцыя...

У адзін момант мне робіцца млосна і з'яўляецца боль у грудзях. Пры кожным уздыху адчуваю невыносны боль. Хтосьці рве мне сэрца. Сціскаю далоні. Я адчуваю, што яны халодныя і потныя. Колючы боль прабівае ад левага пляча да шыі. Мне не хапае паветра, але набіранне хоць кроплі кіслароду робіць так, што мае грудзі разрывае пякучая неадступная пакута.

— Дэрык... — прамаўляю ледзьве чутна.

— Луцыя?

Цяжка дыхаю, змагаючыся за ўдыхі. Я не маю ўяўлення, што са мной адбываецца. Паволі заплюшчваю вочы.

— Луцыя!

— Дапамажы ... — шапчу. Я адчуваю, што хтосьці паглынае маё сэрца. Рве яго, а пасля паліць. Гэта ўжо мой канец. Вось так выглядае смерць?

— Адчыні гэтыя паганяныя дзверы! Луцыя! — крычыць Дэрык, скрыпячы ручкай. Ён не разумее, што так павінна было здарыцца. Хутчэй за ўсё я не заслугоўвала жыццё. Маё існаванне ў вечных пакутах не мела сэнсу. Нягледзячы на тое, што я міруся са смерцю, выцягваю далонь і спрабую разблакаваць дзверы. Боль у грудзях мне гэта не дазваляе. Я адчуваю нажніцы, якія прабіваюць сэрца. Я з грукатам падаю і хапаюся за сэрца.

— О, Божа, Луцыя!

Я адчуваю, што губляю кантакт са светам. Апошняе, пра што я хвалюся, — гэта тое, што я не дапамагла маці. У апошняе імгненне да мяне даходзіць, што я магла стаць ёй ратункам, якога зараз сама патрабую.

Чацвер, 07.12. 9:00

Але я живу. І нават цешуся з гэтага. Як ніколі, акурат цяпер мне патрэбна гэта жыццё. Праз хвіліну каля майго ложка з'яўляецца медсястра.

— Устала, — канстатуе відавочную рэч. Яе ўсмешка займае палову твару.

— Што гэта было? — пытаюся, не вельмі падзяляючы яе энтузіязм.

— Інфаркт. Табе пашанцавала, сонейка.

Тое, як яна мяне назвала, зрабіла маё цела зусім млявым. Уздыхаю і ўціскаю галаву ў падушку. Цудоўна. У мяне атрымалася! Магу афіцыйна лічыцца наркаманкай. Халера, як я перастала гэта кантраляваць? Усё здарылася так хутка...

— Прыйшла твая мама, — выцягвае мяне з думак голас медсястры.

— Што? — пішчу я. Гэтага яшчэ не хапала. Навошта ты прыйшла?

Зараз... калі была п'яная, не хацелі б... не маглі б... яе ўпусціць. А хочучь?

— Ці... ці хочаце яе сюды ўпусціць? — пытаюся я зламаным голасам. Медсястра ўспрымае гэта як просьбу і кажа:

— Ужо іду па яе.

Што я ёй скажу? Што яна мне скажа? Як яна будзе сябе паводзіць, калі не будзе пад уплывам алкаголю? Ці дойдзе да яе, што яна павінна пачаць выходзіць мяне? Пасля смерці бацькі гэта я ёю апекавалася, пакуль не пачала сама каціцца ўніз.

— Луцыя... — шэпча маці, убачыўшы мяне.

Я сапраўды так дрэнна выглядаю?

Кідаю позірк на свае далоні і акругляю вочы. Скура тонкая, як пергамент, а фіялетавыя вены выглядаюць як тату на мізэрным фоне. Гэта не мае далоні! Гэта не магу быць я! Ці рэшта майго цела таксама такая жахлівая? Не, калі ласка, не!

— Дачушка... Усё ў парадку?

— Ой, мама... канешне, усё ў парадку! У мяне быў інфаркт, калі адбылася перадазіроўка наркотыкамі, але ж я живу. Усё павінна быць у парадку!

Крыўлюся пад уплывам сваіх думак, а маці падыходзіць да бальнічнага ложка. Медсястра выходзіць, а я дазваляю сабе выпусціць пар.

— Што ж гэта за нагода, што я бачу цябе цвярозай? — пытаюся. Маці апускае позірк, а яе далоні дрыжаць. Хвалюецца.

— Прабач...

— Прабач? Ты просіш прабачэння? — я смяюся. — Мне трэба гэта занатаваць у календары. Ты яшчэ памятаеш, як гэта робіцца? — шыплю ёй. Я пырскаю атрутай, не хаваючы злосці.

— Ведаеш, што гэта мацней за мяне, — шэпча яна. — Акурат ты павінна мяне зразумець.

— Што? — не веру сваім вушам.

— Я не гэта хацела сказаць, даруй.

— Табе пляваць на мяне! Цябе хвалюе толькі гарэлка! — плачу я. Маці падымае галаву і глядзіць на мяне. Яна надзвычай спакойная.

— Я ведаю, што ты залежная, — кажа, уводзячы маё цела ў становішча анямення.

— Ты нічога не ведаеш! Як ты магла даведацца, што нешта не так, калі я цябе заўсёды бачу п'янай?! — кажу, душачыся слязьмі. З мяне гэтага ўсяго досыць. Адводжу погляд. Маці заўважыла, што я залежная, значыць, сапраўды я павінна быць. Мая вечна пад уплывам алкаголю мама, якой ніколі не было да мяне справы, заўважыла, што я качуся ўніз? Можа, яна лепшая мама, чым мне здавалася. Яе заскарузлыя далоні дрыжаць, але твар і далей спакойны. Гэта толькі яшчэ больш абуджае ўва мне злосць.

— Што, табе не хапае гарэлкі, і ты калоцішся? Доўга пратрымалася! — словы вылятаюць з маіх вуснаў, і толькі пасля да мяне даходзіць іх сэнс. Кранаюся далоняй вуснаў і пачынаю матляць галавой. На яе твары з'явілася роспач і злосць.

— Я не... я... гэта не так... даруй, — урэшце выціскаю з сябе. Маці выпускае паветра, якое затрымлівала. Мы абедзве не можам даць рады пасля страты важнага члена нашай сям'і. Абедзве нішчылі сябе і шукалі ратунку ў нечым, што насамрэч не дапамагала, а толькі разбурала нас яшчэ больш.

— Маеш рацыю. Я не была добрай маці, але тое, што я цвярозая, з'яўляецца добрым крокам наперад.

Ведаю гэта і выбухаю плачам. Божа, што зрабілася з маім жыццём? Мама абдымае мяне і плача разам са мной.

— Якая маці, такая і дачка, — жартуе праз слёзы, аднак ніводная з нас не смяецца.

Пятніца, 20.12., 10:00

Я вырашаю самастойна змагацца з залежнасцю. Мне не трэба псіхолагі. Я не дурная, а толькі залежная. Дам рады. Прапусціла ранішнюю дозу. Адчуваю голад. Чаму я ў гэта ўляпалася? Устаю з—за стала і іду па шклянку. Рукі па—збядняю дрыжаць. Сціскаю і расціскаю далоні. Бяру шклянку і, спяшаючыся, вяртаюся да стала. Я гучна стаўлю яе і выцягваю далоні перад сабою. Гляджу на тое, як яны трасуцца і разам з тым дранцвеюць... як кожная з выпуклых жылаў пульсуе... Я пазяхаю, хоць і не стомленая. Пераварочваю рукі. На ўнутраным баку відаць сінякі і шнары. Калі я дазволіла зрабіць з сябе шкілет чалавека? Так мая скура не выглядае... Гэта не магу быць я! Аднак праз хвіліну я сцвярджаю, што мяне не цікавяць мае рукі. Пляваць мне на іх. Я хачу толькі задаволіць мой голад.

Падымаю талерку і кубак і нясу да ракавіны. Рукі дрыжаць усё больш, што змушае мяне мацней сціскаць край посуду. Я адчуваю боль, але не ведаю, ці звязаны ён з ціскам далоняў, ці з адсутнасцю дозы. Кладу талерку ў ракавіну і заўважаю кроў на пальцах. Гэта не можа быць праўдай... Гэта не насамрэч. Я толькі зараз адчуваю сапраўднасць болю. Я хуценька выціраю рукі аб анучу і бягу па сходах у свой пакой. Адчыняю адну з шуфлядаў і выцягваю скрутачак з амфай. Уцягваю павольна, кайфуючы ад горка—церпкага смаку. Ужо праз некалькі хвілін адчуваю эфект. Сэрца цешыцца разам са мною, б'ючыся хутчэй. Я заплюшчваю вочы, кладуся на падлогу і пачынаю дыхаць больш глыбока. Уключаю Біллі Талента і дазваляю сабе адпачыць.

Пад паўвекамі бачу, як сэрца пампуе кроў. Усе жылы, клапаны і перадсэрдзі бачу дасканала. Выгляд працуючага сэрца мяне супакойвае, стварае ўражанне таго, што я живу. Дыхаю спакойна, расслабляючы цела. Праз хвіліну пачынае нешта адбывацца. Сэрца пачынае спяшацца. Я мацней сціскаю паўекамі, бо адчуваю, што зараз павінна здарыцца. Прагну, каб гэты вобраз знік, аднак ён далей блукае ў маёй галаве. Расплюшчваю вочы і намагаюся супакойць дыханне. Усё добра. Нічога не адбываецца.

— Гэта толькі твая фантазія, нічога болей, — супакойваю сябе, прамаўляючы словы ўголос. Раптам дзверы ў пакой адчыняюцца. Хуткім рухам я хаваю наркотыкі за сябе.

— Луцыя, — кажа тата. Адкуль ён тут узяўся? Адсоўваюся, нягледзячы на тое, што нас раздзяляе пяць метраў.

— Як ты хораша выглядаеш! — кажа. Узіраецца ў мяне з пустым поглядам. Што ён кажа? Я механічна кідаю позірк на свае рукі. Пакалечаныя і брыдкія, яны палохаюць. Падымаю вочы. Тата ўсміхаецца, аднак яго ўсмішка не крапае пустыя вочы.

— Луцыя, як справы ў школе? — пытаецца, як раней. Ён заўсёды як вяртаўся, цалаваў маму ў макушку галавы і пытаўся пра мой дзень. Я ўсміхаюся на гэты ўспамін. Так моцна па ім сумую....

— А дзе Марлена? Марлена! — крычыць тата.

Гэта той дзень... дзень, калі ў мяне павінна была нарадзіцца сястра. Тады мы пачулі плач, які даходзіў з ванны на другім паверсе. Перапалоханы тата паглядзеў на мяне і загадаў застацца на месцы. Аднак як толькі ён схаваўся за дзвярыма ванны, я пабегла. Дзверы былі не зачыненыя. Я зазірнула ўнутр і тады ўбачыла, што зрабілася. Мама ляжала ўся ў крыві, з галавой на каленях таты. Ён, схілены над ёю, прыбіраў валасы з яе ілба. Акурат тады я даведалася, што не буду ні з кім дзяліць пакой. Не змагу дапамагчы ў выхаванні дзіцяці.

Бацька глядзіць на мяне з такім самым выразам твару, як у той дзень. Я адчуваю, што ўсё развальваецца. Праз імгненне яго міміка кардынальна змяняецца. Яго вусны наліваюцца гневамі, а вушы чырваняюць. Ён падымае палец і цэліцца ім у мяне.

— Ты! — крычыць ён голасам, поўным нянавісці. Ён ніколі не павышаў на мяне голас. Я адчуваю, што мне не хапае паветра. А мой маленькі пухірок, які служыць адзіным бар'ерам перад тым, як зрабіць адзіную дурную справу, курчыцца.

— Як ты магла?! Ты такая эгаістка! Ты не бачыш, як гінеш? Як ты магла... — ён падае на калені і плача. Я падбягаю да яго, хачу прытуліць, аднак пакуль паспяваю гэта зрабіць, ён падымае галаву і зноў мерае мяне гнеўным позіркам.

— Не толькі ў цябе праблемы, — кажа ён, пасля чаго спрабуе дакрануцца да майго пляча. Я так хачу адчуць дотык таты. Хачу, каб ён мяне ізноў абняў... Я сумую без яго ўсё больш. У яго не атрымліваецца дакрануцца да мяне, бо яго пальцы пры кантакце са мной ператвараюцца ў белы парашок. Амфетамін.

— Не! — крычу я, поўная злосці. Хапаюся за валасы пры самай скуры галавы. Я пачынаю плакаць. Ненавіджу наркотыкі! Ненавіджу сваё цела за тое, што так хутка паддалася гэтай атруце! Ненавіджу свае мазгі за тое, што не могуць з гэтым змагацца. Ненавіджу гэты свет за тое, што не можа мне дапамагчы...

— Ненавіджу сябе за сваю слабасць, — усхліпваю ў далоні. Чаму менавіта цяпер? Чаму так шалёна сумую без таты і не магу змірыцца з яго стратай? Я павінна нешта з гэтым зрабіць. Бяру венік і змятаю белы парашок, якім быў не мой тата, а наркотык. Я павінна прывесці ў парадак сябе. Я дастаю цэлы запас гэтага лайна, пасля адчыняю акно. Дастаю кожны асобны крышталік, кожны няспалены кавалак лісця, пасля выпускаю на волю. Гадасць падае павольна на зямлю так, як я рабіла да гэтага часу.

— Не толькі ў мяне праблемы, — кажу ўслых, нібы пачутае магло мне дапамагчы. Сыходжу ўніз да чалавека, які таксама, як я, патрабуе дапамогі.

12:00

— Мама... — пачынаю я, сыходзячы па сходах. — Мама?

Чую ціхія ўсхліпы. Я падыходжу да дзвярэй у кухню і лёгка іх кранаю. Карціна, да якой я даўно прызвычалася, на хвіліну стрымлівае дыханне ў грудзях. Аднак я хутка супакойваюся і падыходжу да п'янай мамы. Падаючы на калені, бяру яе мокрую ад поту далонь і прашу, каб паставіла бутэльку. Ледзьве прытомная маці трымае яе моцна, не хочучы адпуская. Я спрабую вырваць атруту з яе рукі, але яна не паддаецца. Урэшце я перамагаю і сяду на падлогу побач з ёй, абапіраючыся на шафкі.

— Дзве гадзіны таму я прыняла наркату, — паведамляю, стомленая падманамі.

— Наркату? — ляпача маці з заплюшчанымі вачыма. Хвіліну мы маўчым, пасля яна выбухае смехам. Я ўздыхаю.

— Трава, шмаль, парашок, гашыш, белая мука, дурман, марафет, белая атрута, шырк...

— Досыць! — спыняе мяне маці. — Галава мая... разрываецца.

— Амфетамін.

— Што? Ізноў? — пытаецца яна невыразным голасам, расплюшчваючы вочы. — Гэта хіба найбольш... падсаджвае?

Я не разумею, як яна можа далей разумець. Не, каб мне было лепш...

— Ты павінна была перастаць піць.

— Ты павінна была перастаць прымаць.

Робіцца ціха. Мы абедзве прайгралі. Ізноў. Мы сапраўды такія дурныя, каб лічыць, што выйдзем з гэтага на раз? Мы сапраўды думаем, што ў адзін дзень можа ўсё змяніцца? На гэта трэба час. Час, якога ў нас няма.

— Нам па...трэбныя спецыялі... сты, — кажа мама, працягваючы склады... і заплюшчвае вочы.

— Мы не хворыя, мы толькі залежныя, — рэагую я занадта рэзка, на што маці расплюшчвае адно вока, падымаючы сваё ідэальнае брыво, пасля чаго прыкрывае яго, смеючыся.

— Дзіўна... Уласныя разважанні над гэтым прывялі мяне да гэтага... стану. Сонейка, залежнасць — гэта хвароба. Хвароба... мазгоў. Нам трэба ля—ячэнне. Нам... нічога не дапаможа... Толькі, — кажа, паказваючы на мяне пальцам, — добра мне з маёй горкай гарэлкай на жалудах.

Я не хачу ёй верыць. Нам трэба толькі час. Мы самі можам даць рады. Не трэба нам дапамога. Праўда.

— Мы справімся, бо ў нас моцная воля. Мы пераможам. Мы зможам, — кажу я ціха. Маці трымаецца сур'ёзна. Быццам увесь алкаголь з яе выпарыўся. Якім цудам?

— Мы не зможам, калі будзем змагацца адны.

— Мы не будзем адны. Мы ж маем адна адну.

— Гэтага не хопіць, — стаіць маці на сваім. У яе заплюшчаныя вочы, а выраз твару прызнае паразу. Адзіным элементам, які не пасуе, з'яўляецца яе ўсмешка, якая здраджвае, што ў яе ёсць сілы падняцца пасля паразы.

— Але...

— Вось візітоўка, — перапыняе мяне маці, дастаючы з кішэні картку. — Зробіш, што лічыш патрэбным.

Субота, 21.12., 10:00

Я вытрывала. У мяне атрымалася. Я пераканала маму, што ў мяне атрымаецца ўсё скончыць без нічыёй дапамогі. Яна ўбачыць усё на ўласныя вочы.

12:00

Трымаюся думкі, што ўсё будзе добра, і паступова раблю крок за крокам. Я павінна забыцца пра наркатычны голад. У мяне атрымаецца. Я вырашыла, што бег — гэта добры спорт. Калі мой арганізм будзе змагацца з дыханнем, то забудзецца пра залежнасць. Прынамсі, я на гэта спадзяюся.

Мінаю дрэва, адно за другім. Я выбрала лес. Далёка ад людзей, толькі я. Бег робіцца прасцейшым, калі іншыя не бачаць, як выглядаюць твае рукі і твар. Калі я не адчуваю на сабе позірк кожнага мінака, то веру, што магу быць нармальнай, што дам рады з гэтага выйсці. Удых, выдых, удых, выдых... Дам рады. У мяне ёсць сіла. Я не падвяду людзей, якім прысягнула. Дэрык меў рацыю, кажучы, што я залежная. Шкада, што я раней не ўзялася за галаву.

Удых. Выдых. Чаму я дала ў гэта ўцягнуцца? Не гэтага хацеў тата. Ён расчараваўся ўва мне. Веду, што не хацеў бы ён, каб так паводзіла сябе яго дачка. Я павінна даказаць і яму, што дам рады. А я дам рады, праўда. Пакажу ім усім, што я не хворая, а толькі залежная. Пакажу, што ўмею перамагаць, што скончу гэтую вайну раз і назаўсёды. Я дакажу гэта. Дыхаючы, абапіраюся аб пень дрэва, я галаву апускаю паміж рукамі. Свет пачынае здавацца нічым пасля анфы. Смешна. Я дастаю бутэльку з вадой і напаўняюся вадкасцю. Ніколі яшчэ так высока я не цаніла вадку.

— Што ты робіш? — пытаецца ў мяне знаёмы, запыханы голас.

— П'ю, — адказваю я. — А ты?

— П'ю, — кажа ён, пасля чаго адкручвае сваю бутэльку і п'е, глядзячы на мяне.

— Ведаеш, што ў Каські таксама расце сліва пад вокам? — пытаецца ён. Ад здзіўлення я падымаю бровы.

— Каська...

— Праўда? — не верыць Дэрык. — Ты нават не ведаеш, каму дала па твары?

— Ааа... Ты пра тую дзеўку, што стаяла, калі я папрасіла, каб яна сышла з прыбіральні?

— Папрасіла? — пытаецца, усміхаючыся, Дэрык. — Гэта залежыць ад таго, як хто інтэрпрэтуе словы «пайшла вон».

Я энергічна матляю галавой. Я б не стукнула яе без прычыны. Папрасіла б, каб выйшла... А можа не папрасіла?

— Ну што ж... ты так і не адказала, што тут робіш, — кажу. Я ніколі не думала, чым займаецца мой сябар. Не ведаю нават, чым цікавіцца. Ці магу я ўвогуле называць яго сябрам?

— Бегаю. Мне больш падабаюцца лясы, чым паркі ці спартыўныя залі. Мне здаецца, што людзі, якія там гэта робяць, ідуць бегаць на паказ.

Ківаю галавой з разуменнем. Я некалі думала пра гэта. У парках ці ў залях знаходзяцца людзі, якія павінны мець арыгінальнае адзенне, апошні айфон і спецыяльную вадку з мінераламі. Асабліва ў Парку Патоцкіх. Гэта так, нібы іншыя хацелі паказаць, што яны лепшыя толькі праз адзенне і самае новае абсталяванне. Як Блыха-Шахрайка з байкі Яна Бжэхвы.

— А ты... калі пачала бегаць? — пытаецца, вывучаючы мой касцюм.

Дэрык падымае бровы, чакаючы, што я працягну свае разважанні. Я махаю абыякава рукой.

— Няважна. Ты меў рацыю — і ўсё.

— Бяжым далей разам? — пытаецца, п'ючы ваду. Я ківаю галавой.

Нядзеля, 22.12, 12:00

Праз два дні Вігілія. Гэтыя святы адзначым разам з мамай гэтаксама, як штогод. Мама замовіць ежу, і пасля вячэры будзем глядзець тэлевізійныя шоў для бязмозглых. Нічога асаблівага. Я чую гук смс. Дастаю тэлефон. Гэта Дэрык.

Дэрык: Імпрэза. Заўтра — 20:00. Пажадана мець святочныя строі.

Луцыя: Я не іду.

Дэрык: Каська ладзіць. Кажа, што толькі сваёй прысутнасцю на імпрэзе можаш рэабілітавацца за яе сліву пад вокам.

Луцыя: Найменш мяне хвалюе тое, што кажа Каська. Хоць нават калі б я хацела, не магу туды ісці, бо гэта імпрэза. На імпрэзе ёсць алкаголь і шмат ідыётаў. А калі ёсць ідыёты, то ёсць і траўка.

Я адчуваю голад. Жахлівы наркатычны голад. Уяўляю, як ён упаўзае ў маю кроў, жылы, у мяне. Адчуваю, як раздзірае мяне ўнутры. Забірае ўсё, кожную частку яшчэ нязнішчанага цела, калі такая ёсць. Я адчуваю, што памру, калі арганізм не атрымае гэта.

— Не! Луцыя, спакойна. Гэта ўсё адбываецца ў тваёй галаве. Ты зможаш.

Я сыходжу ўніз па сходах. Чую далятаючыя з кухні гукі «Something Big» Шона Мэндэса і маму, якая падпывае. Я не веру. Ад смерці таты ніколі не чула яе такой шчаслівай.

— Мама, што гэта за дзень, што я бачу шырокую ўсмішку на тваім твары? — пытаюся, але праз хвіліну бачу на сталe чырвонае віно і шклянку.

— О, дачушка! Бачыш гэта сонейка? Свет мае столькі колераў...

Падыходжу да маці і адчуваю рэзкі смурод алкаголю. Слёзы падступаюць да вачэй. Адразу знік увесь добры настрой.

— Мама... ты ходзіш... на тэрапію?

— Ты дасі рады сама... Дык і я... — кажа невыразна.

— Божа, мама...

Плачучы, я абдымаю маму. Спачатку яна не адказвае на абдымкі, але пасля прытуляе мяне.

— Усё... добра.

— Нічога не добра. Усё дрэнна.

— Але дачушка...

— Мама, — кажу я, адсоўваючыся ад яе і гледзячы ёй у вочы, працягваю: — Нічога не кажы.

Ізноў прытуляю яе. Мы патрабуем гэтага... я і яна.

— Мяне запрасілі на імпрэзу, — бурчу ёй у спіну.

— Праўда? Гэта... цудоўна! — крычыць і адсоўваецца ад мяне. — Я так рада, што пабудзеш з іншымі людзьмі, чым я ці Дэрык.

— Мама... але ў мяне ёсць знаёмыя, — кажу я, адыходзячы. Пачынаю рыхтаваць кубачкі для гарбаты і ўключаю чайнік з вадой. — Ну шкада, што я цябе з імі не бачу.

Я падымаю бровы і гляджу на яе. Мама кажа сур'ёзна? Ці яна не разумее, што калі б яна перастала піць, то можа б з імі пазнаёмілася? А ў рэшце рэшт... Хто хоча знаёміцца з паталагічнай сям'ёй?

— Ну так... прабач, — яна апускае галаву. Я бачу, што ёй сорамна. Праз мяне.

— Ну добра, я пайду, — паведамляю ўрэшце. Яе твар адразу святлее. Я бачу іскру шчасця ў яе вачах. Яе выгляд цешыць мяне больш, чым калі-небудзь.

— Але... — пачынаю я. Мама з усмешкай ад вуха да вуха паддаквае галавой. Хіба не яна павінна забараняць мне хадзіць на імпрэзы, а я жадаць удзелу ў іх? Смех.

— Але выльем гэта, — паказвае на бутэльку чырвонага віна на стала і вылівае яго за вакно. Я ганаруся ёю. Яна можа зрабіць тое, што зрабіла я два дні таму. Цяпер можам разам крочыць наперад. Дадзім рады.

Панядзелак, 23.12., 19:00

Луцыя: Іду.

Дэрык: Цудоўна! Што цябе схіліла змяніць меркаванне?

Луцыя: Мама.

Кідаю тэлефон на ложак і станаўлюся перад люстэркам. Выглядаю жахліва. Спрабую схаваць як мага больш свайго цела. Абранула сукенку з доўгім рукавом, гадзіннік на руку і сабрала валасы ў гулю. У выніку не выглядаю аж так дрэнна, як спачатку думала, ці... добра, насамрэч трагічна.

19:30

— Табе будзе гарача з доўгім рукавом, — кажа, калі збіраемся выходзіць з дому.

— Калі буду сядзець ля адчыненага вакна, у кутку пакоя, не будзе, — кажу, глядзячы ў акно. — Дэрык рагоча.

— Дык разарве цябе... вар'ятка, — сцвярджае з сарказмам. Замоўчваю яго каментар, і рэшту дарогі атрымліваецца пераадолець у цішыні.

20:05

Хаброва. Апошні з'езд з Радзінскай перад пуцямі. Самы вялікі дом. Я памятаю яго надзвычай добра.

— Памятай, што я не п'ю, таму калі буду совацца за табой як цень, то не прапаноўвай мне алкаголь, — кажу, калі ўваходзім у вялізарны дом, запоўнены людзьмі.

— Расслабся.

Людзі, якія сабраліся, падзяліліся на групы: тыя, хто гулялі, танчылі, размаўлялі і хадзілі без мэты. Мы ўвайшлі ў апошнюю.

— Хадзем пагуляем? — прапаноўвае Дэрык. Гэта опцыя не вельмі мне падабаецца. Я крыўлюся.

— Як твой цень не маю права голасу, — бубню.

— Праўда? Луцыя, вырашайся! Мы не можам далей совацца без мэты па гэтым доме.

— Дык забяры мяне адсюль, — кідаю яму ў твар і накіроўваюся да выхаду.

— О не, не, не... Нікуды не пойдзеш, — кажа сябар, хапаючы мяне за плячо.

— Ой, супакойся, іду па ваду, — кажу, вырываючы плячо. Ён звужае вочы, нібы не давярае мне.

— Добра... мне трэба на хвіліну адысці, але як вярнуся, ты павінна быць тут.

Закатваю вочы і іду ў кухню, наліваю сабе празрыстай вадкасці. Звешваю галаву і выдыхаю. Ненавіджу гэтае месца. Раптам адчуваю нечую далонь на маім плячы. Да маіх ноздраў далятае знаёмы пах старога адзення і поту.

— Луцыя... Даўно не бачыліся, — шыпіць мне на вуха Зялёны. Неяк не сумавала я па гэтым голасе. Адварочваюся ад яго.

— Я завязала з гэтым, — калі толькі гэтыя словы вылятаюць з маіх вуснаў, знаёмы пачынае смяяцца.

— Ой, я цябе прашу... лічыш, што сапраўды зможаш? — пытаецца з раздражняльнай усмешкай.

— Цудоўна ведаеш, што ты ўжо не зможаш падняцца. Ты ўпала. Ты залежная, — голас некалішняга прыцеля робіць так, што мне хочацца званітаваць на яго ўсмешку.

— Замаўчы, — цаджу скрозь зубы. Ведаю, што ён спрабуе выбіць мяне з раўнавагі толькі дзеля таго, каб набыла ў яго траву. У яго не атрымаецца. Я ўжо ніколі не зраблю гэту памылку.

— Ты такая цвёрдая? Я раблю табе выклік. Згуляй з намі ў «праўда ці выклік».

— Я ў нішто не буду з вамі гуляць.

— Баішся? — пытаецца. Ведае мае слабасці. Ведае, што ніколі не прызнаюся ў страху, што ўсё мае жыццё — гэта адна вялікая клетка, у якой я выгінаюся, нібы пранізанае токам. Я сціскаю зубы.

— Я не баюся.

— Гэта файна! Запрашаю да кола.

З неахвотай сядою між дзвюх дзяўчын, прыбраных за памочніц Святога Мікалая. Пачынае нейкі хлопец і задае пытанне дзяўчыне ў белай кашульцы з надпісам «вочы мамы вышэй». Яна ў сваю чаргу выклікае кагосьці іншага. Гульня дурная. Не ведаю, што я яшчэ тут раблю. Мне хочацца ўцячы, аднак я адчуваю, што Зялёны відавочна да мяне прыглядаецца. Я не магу паказаць сваю слабасць і страх, бо ён ізноў мяне падсадзіць. Дасылаю яму штучную ўсмешку. Хтосьці задае Зялёнаму пытанне, на якое ён адказвае. Не маю паняцця, які быў сэнс адказу старога прыцеля, бо занадта пераймалася тым, што зараз адбудзецца. Сціскаю зубы, заплюшчваю вочы і глыбока дыхаю, калі чую:

— Луцыя, праўда ці выклік?

Я не магу прыняць выклік, таму што адчуваю наркатычны голад і я не змагу стрымацца перад касяком.

— Праўда.

— Скажы нам, што было тваёй слабасцю, калі ты пачала паліць? — пытаецца з іранічнай усмешкай.

Раптам маю галаву пачынаюць запаўняць вобразы з мінулага. Бацька, што цалуе мяне, вітаючыся, як гушкае мяне на новых арэлях, якія сам збудаваў, кожнае «люблю цябе», прамоўленае ім — зліваюцца, і я не магу стрымлівацца. Адчуваю, як слёзы падступаюць да вачэй ад тугі. Я не магу. Я сумую без таты мацней, чым магла сабе ўявіць. Праглынаю ком у горле, пасля чаго вырашаю змяніць варыянт.

— Выклік, — кажу. Бачу, як усмешка на твары гэтага чалавека робіцца ўсё шырэйшай.

— Зялёнае, — кажа, пасля чаго выцягвае з кішэні канаплю і пачынае рабіць для мяне самакрутак. Я ведаю, што гэта дрэнна, аднак адчуваю, як расце ўзбуджэнне. Я не павінна так сябе адчуваць. Нецярплівасць толькі падпітвае жаданне. Сціскаю і расслабляю кулакі. Я ўжо не думаю цвяроза. Мне хочацца толькі папаліць. Зялёны дражніцца са мной, паволі гатуючы касяк. Ён бачыць, што мне трэба адчуць адрэналін нанова. Мне хочацца вырваць у яго з рук каноплі і самой зрабіць гэта ў два разы хутчэй. Што за ломка? Калі падае мне ўрэшце прыгатаваны касяк, зацягваюся. Адчуваю, як палёгка разліваецца па ўсім маім целе. Не хапала мне гэтага. Так моцна не хапала...

— Луцыя, што ты, халера, робіш? — крычыць на мяне Дэрык, выдзіраючы касяк з маёй рукі. Ён не разумее, не ведае, як гэта, калі ты сумуеш па кімсьці так моцна, што аж баліць. Ён не мог бы гэта зразумець. Ён занадта ідэальны. Яго жыццё занадта ідэальнае.

— Аддай гэта.

— Ты сам павінен урэшце паспрабаваць, — кажу я.

Урэшце я даю яму дазвол, якога ён заўсёды прасіў. Ведаю, што ён не хоча гэта прымаць. Пытаўся толькі дзеля таго, каб давесці мне, што я цудоўна ведаю, што гэта за паскудства, каб я перастала карыстацца гэтым спосабам пазбягання праблем і зразумела, што я залежная. Дэрык сумна махае галавой і адыходзіць.

21:30

Уціскаюся ў фатэль. Адчуваю, што зліваюся ў адно з матэрыялам. Перад вачыма ў мяне калейдаскоп. У вушах я чую шум, змешаны з музыкай. Я лічыла, што буду больш шчаслівая падчас палення, аднак памылялася. Я яшчэ болей абыякавая, чым раней. Заплюшчваю вочы і расплюшчваю, спрабуючы ўбачыць, што адбываецца. Заўважаю чатыры дурэючыя дзяўчыны, якія сядзяць у вялікую кардонную скрыню. Нейкі хлопец піша нешта на картцы і чапляе яе да кардону. Двое хлопцаў адчыняюць балконныя дзверы. Толькі навошта? Мы на трэцім паверсе. Усе вельмі абкураныя і п'яныя, каб адчыненне балконных дзвярэй было бяспечнае.

Я спрабую ўстаць. Я павінна штосьці зрабіць. Падымаюся на локцях, аднак яны не згінаюцца, і я зноў падаю ў фатэль. Гляджу, як сунуць кардон з дзяўчынамі да балконнага акна. Я адчуваю, як сэрца б'ецца пад сукенкай. Гэта не можа добра скончыцца. Мая бездапаможнасць безнадзейная. Я ізноў спрабую ўстаць, але ўсё мае намаганні і далей бессэнсоўныя. Слёзы падступаюць да вачэй. Я не веру ў тое, што бачу.

— 3 місіі на Марс! — пішчаць дзяўчаты, а хлопцы выпіхваюць іх праз акно.

Раптам усё сціхае. Я нічога не чую. Адчуваю, як маё цела пачынае калаціцца. Гэтага не можа быць. Яны не маглі гэта зрабіць. Слёзы сцякаюць па шчоках. Усё навокал размываецца. Хуценька міргаю. Хтосьці небяспечна высоўваецца за вакно і нешта кажа са смехам да астатніх. Яны патэлефануюць у хуткую? Калі ласка, хай патэлефануюць. Я хачу ўжо адсюль уцячы. Я не хачу тут быць. Баюся. Раптам з'яўляецца другая скрынка. Гэтым разам у яго сядзяць тры хлопцы. Што яны робяць? Здурнелі? Здзіўленая, я не ў стане штосьці зрабіць. Дазваляю слязам плысці і чарговы раз спрабую ўстаць з фатэля. Мае намаганні сканчваюцца падзеннем на падлогу.

— Выратавальная місія, — чытае адзін з хлопцаў картку, прычэпленую да скрынкі. Я спрабую крыкнуць, падаць хоць нейкі голас, засцерагчы іх, аднак мае вусны не падпарадкоўваюцца. Я гляджу, як выпіраюць хлопцаў з балкону, а маё сэрца сціскаецца мацней. Чаму я нічога не зрабіла? Чаму я не дапамагла?

Ад шоку слёзы спыняюцца, а ўсё цела здранцвела. Гэта сон. Гэта павінен быць толькі сон. Гэта дакладна зайшло занадта далёка. Я ўжо ведаю, што сама з гэтым не дам рады. Я павінна нешта з гэтым зрабіць.

Маці не памылялася. Я хвораю.

Пераклад з польскай Ірыны Зімневай

